

Osrednji dogodek strokovnega programa 22. Festivala slovenskega filma bo koprodukcijско srečanje Fokus: Italija

Kot vsako leto bomo filmski program Festival slovenskega filma tudi tokrat pospremili z dogodki, ki so v prvi vrsti namenjeni filmskim strokovnjakom, verjamemo pa, da bodo s svojo razgibano vsebino zanimivi tudi za širšo javnost. Strokovni program bo potekal štiri dni, **od srede, 18. septembra, do vključno nedelje, 22. septembra 2019**. Vsi dogodki se bodo zvrstili v Zeleni dvorani Avditorija Portorož.

Če je filmski program festivala posvečen domači avdiovizualni produkciji, se strokovni program vse bolj odpira navzven in pogleduje onstran državnih meja – po druženju z Avstrijo in Srbijo se letos ozira proti naši zahodni sosedini, Italiji. Osrednji dogodek strokovnega programa bo namreč **koprodukcijско srečanje Fokus: Italija**, v okviru katerega bomo predstavili italijanske institucije, ki tvorijo sistem podpor filmski produkciji in kulturni izmenjavi (MIBAC, ANICA, regionalne sklade, Italijanski inštitut za kulturo v Ljubljani, Italijansko trgovinsko agencijo Slovenija), predvsem pa bomo poskušali s predstavitvami (pitchingi) izbranih projektov v razvoju in postprodukciji spodbuditi koprodukcijско sodelovanje med državama.

Tradicija sodelovanja z Italijo na področju filmskih koprodukcij sega že v pozna petdeseta in šestdeseta leta prejšnjega stoletja, a je bila dolgo časa omejena večinoma na tehnične usluge in stranske vloge slovenskih igralcev. V zadnjih desetih letih pa smo pričali kulturnim koprodukcijam v pravem pomenu besede. Devet večinskih in devet manjšinskih slovenskih koprodukcij z Italijo, med njimi *Nahrani me z besedami*, *Zgodbe iz kostanjevih gozdov*, *Komedija solz* in *Zoran, moj nečak idiot*, izhaja iz kulturnega okolja, v katerem ni mogoče spregledati povezav med obema narodoma. Tudi letošnji filmski program dokazuje, da je vedno bolj preprišana železna zavesa, potem ko se je sesula na meji, tudi v glavah dokončno padla. V tekmovalni program so se uvrstili filmi, ki pričajo o tematski, zgodovinski in kulturni povezanosti italijanskega in slovenskega prostora; poleg že omenjenih *Zgodb iz kostanjevih gozdov* še *Vprašanje identitete*, *Hči Camorre*, *Igor in Rosa* ter kratki film *Stoj!* Dodali smo jim film *Menocchio častnega gosta 22. FSF*, režiserja **Alberta Fasula**, minimalistično, v čas protireformacije postavljeno dramo o preprostemu mlinarju, ki ga zaradi heretičnih prepričanj zgrabi dolga roka inkvizicije. Film je svetovno premiero doživel lani na festivalu v Locarnu, projekciji v Portorožu pa bo sledil pogovor z režiserjem, ki bo z nami spregovoril o svoji brezčasni zgodbi o zvestobi vrednotam človečnosti.

Še prej pa bomo gradili mostove med filmsko in literarno umetnostjo. Strokovni program začnemo v **sredo, 18. septembra**, ko se bosta pod skupnim naslovom ***Posnemi knjigo! Povezovanje literature in filma*** zvrstila dva dogodka, katerih namen je kreativno preplesti filmsko in knjižno industrijo, zasnovala pa sta ju Slovenski filmski center in Javna agencija za knjigo RS. Najprej se boste lahko skupaj s filmskimi in knjižnimi ustvarjalci udeležili **okrogle mize na temo filmskih upodobitev slovenskih knjižnih del**, ki jo bo povezoval **Marcel Štefančič, jr.** Po kratkem premoru bo sledil **pitching knjižnih predlog** za filmske producente, kjer bodo uredniki in založniki v desetminutnih pitchih predstavili knjižna dela, ki nestržno čakajo upodobitev na filmskem platnu. S tem želimo po vzoru programov *Shoot the book!* festivala v Cannesu in *Books at Berlinale* festivala v Berlinu spodbujati filmske adaptacije knjižnih del slovenskih literatov. Ker bo Slovenija leta 2022 častna gostja knjižnega sejma v Frankfurtu, ki je tudi partner obeh omenjenih programov na festivalih v Cannesu in Berlinu, se slovenskim ustvarjalcem obeta veliko možnosti za predstavitev »filmičnih« knjižnih predlog. To je priložnost, da tudi v Sloveniji ustvarimo platformo, ki bo slovenske in mednarodne filmske ustvarjalce spodbudila k adaptaciji slovenske literature za film. Oba sredina dogodka bosta potekala v slovenskem jeziku.

Naslednji dan, **v četrtek, 19. septembra**, bomo zakorakali v osrednji dogodek strokovnega programa 22. Festivala slovenskega filma, v **koprodukcijško srečanje Fokus: Italija**, s kratko **predstavitvijo našega festivala ter osrednjih italijanskih in slovenskih institucij na področju filmskega financiranja**. Festival slovenskega filma bomo predstavili kot pregled in ovrednotenje najnovejše slovenske filmske produkcije, ki presežke na posameznih področjih filmske ustvarjalnosti nagradi z nacionalnimi filmskimi nagradami. Predstavljal se bo tudi Slovenski filmski center kot javna agencija, ki z ustvarjanjem primernih pogojev za delo vzpodbuja ustvarjalnost na filmskem in avdiovizualnem področju, in nato še italijansko Ministrstvo za kulturno dediščino in kulturno dejavnost kot glavna institucija za javno financiranje avdiovizualne produkcije v Italiji.

Tej uvodni predstavitvi bodo sledile **predstavitve italijanskih in slovenskih avdiovizualnih projektov v razvoju**. Izbrani italijanski in slovenski projekti v fazi razvoja in predprodukcije bodo dobili možnost javne predstavitve in iskanja potencialnih partnerjev med italijanskimi oziroma slovenskimi producenti. Še več, v sodelovanju z zavodom Motovila (Center Ustvarjalna Evropa v Sloveniji), ki spodbuja mednarodno in medsektorsko sodelovanje v kulturnem in ustvarjalnih sektorjih, bodo lahko ustvarjalci **ob pomoči izkušenega mednarodnega svetovalca za avdiovizualne vsebine in scenarista Alejandra de la Fuenteja obrusili in izboljšali način predstavitve svojih projektov v nastajanju**.

Istega dne bo v popoldanskem času potekala **konferenca REACT** z naslovom **O možnosti reči »mogoče«**. V času okoljskih kriz brez primere, nenehnega kršenja najbolj temeljnih pravic ter brezmejne prekarnosti in ekstremizma se zdi, da ustvarjanje prevzema vlogo ostrega obsojanja in odločnega ukrepanja. Toda kako je mogoče prevzeti to odgovornost, ne da bi se hkrati odrekli reflektivnemu in poetičnemu pristopu k realnosti? Kako je mogoče razviti to moralno zavezo, ne da bi zanemarili prostor plodovitosti in lucidnosti, ki se razpira med dvomom in nasprotovanjem? Na ta vprašanja bomo poskušali odgovoriti z **Marto Andreu**, producentko dokumentarnih filmov, specializirano za izvajanje delavnic.

Obsežen četrtekov program bomo zaključili z **delavnico XR** pod vodstvom **Marka Cafnika**, ki bo predstavil tehnologijo ustvarjanja virtualne resničnosti z VR očali in ostale tako imenovane imerzivne (potopitvene) vsebine, ki razširjajo kinematografsko doživetje in gledalcu nudijo povsem nove dimenzije stvarnosti. Na delavnici XR bo poleg same tehnologije mogoče spoznati tudi ostale razsežnosti in potenciale navidezne, nadgrajene in mešane resničnosti.

Vsi četrtekovi dogodki z izjemo delavnice XR bodo potekali v angleščini.

V **petek, 20. septembra**, bomo dopoldne posvetili **tržnici del v nastajanju**, namenjeni predvsem prodajnim agentom in distributerjem. S predvajanjem izbranih prizorov, reprezentativnih fotografij in kratkih odlomkov bodo predstavljeni slovenski in italijanski projekti v fazi postprodukcije.

Nekoliko kasneje bo sledila **Okrogla miza Društva slovenskih AV igralcev** (DSI) v sodelovanju z Zavodom AIPA z naslovom **Igralec in njegova pravica**. Okrogla miza želi odpreti javno diskusijo o problematiki avtorskih pravic slovenskih igralcev. Slovenski filmski igralci so namreč v primerjavi z drugimi državami zakonsko izrazito diskriminirani na področju nadomestil iz naslova avtorske in sorodnih pravic. Igralec ima po zakonu iz leta 1995 pravico le do nadomestila za privatno ali drugo lastno reproduciranje, postavlja pa se vprašanje, ali je avdiovizualni igralec danes res le izvajalec, kot pravi 25 let star zakon. H kritičnemu pretresu tega vprašanja so vabljeni predsednik Društva slovenskih avdiovizualnih igralcev **Sebastian Cavazza**, člani **Katarina Čas**, **Branko Završan**, **Jurij Drevenšek**, **Ludvik Bagari** in **Maja Sever** ter gost iz belgijske organizacije PlayRight **Ioan Kaes**. Dogodek bo povezoval igralec **Matej Zemljič**.

Petkovo popoldne bo posvečeno italijanskim gostom. Na dogodku z naslovom **Italija se predstavi** bomo razgrnili **različne možnosti financiranja avdiovizualnih projektov v Italiji**, od nacionalnih skladov, kot je MIBAC (Ministrstvo za kulturo), do regionalnih skladov, kakršni delujejo v Furlaniji - Julijski krajini, na Trentinskem ali v Apuliji. Pri tem seveda ne bomo pozabili na predstavitev primerov uspešnih slovensko-italijanskih koprodukcij, predstavili pa bomo tudi Italijansko nacionalno združenje filmske in avdiovizualne industrije, program usposabljanja Torino Film Lab, Italijanski inštitut za kulturo v Sloveniji in Italijansko trgovinsko agencijo v Sloveniji. Ob tej priložnosti bomo tudi slovesno razglasili nov bilateralni **Sporazum med vladama Italijanske republike in Republike Slovenije o avdiovizualnem sodelovanju**.

Letošnje koprodukcijsko srečanje z italijanskimi partnerji bomo pozno popoldan zaključili s posamičnimi **sestanki med predstavniki predstavljenih projektov in njihovimi potencialnimi koproducenti**.

Petkovi dogodki bodo z izjemo Okrogle mize Društva slovenskih AV igralcev, ki bo potekala deloma v angleščini in deloma v slovenščini, potekali v angleškem jeziku.

V **soboto, 21. septembra**, bomo dopoldan začeli s predavanjem **Prodorni producenti**, ki ga bo vodil **Marcin Łuczaj**. Društvo slovenskih producentov (DSP) je na zadnjem občnem zboru v začetku novembra 2016 ustanovilo delovno sekcijo »Prodorni producenti«. Glavni namen sekcije sta povezovanje slovenskih AV producentov mlajše generacije in medsebojna pomoč pri izobraževanju na področju filmske in druge AV produkcije ter profesionalno izpopolnjevanje in rast članov sekcije.

Srečanju mladih producentov bo sledila **okrogla miza o Scenarnici in njenih treh letih delovanja**. Scenarnica, intenzivna scenaristična delavnica, ki se osredotoča na verjetno najzahtevnejši del ustvarjalnega procesa – na razvoj od ideje do prve različice scenarija –, se bo letos v organizaciji Društva slovenskih režiserjev (DSR) in Slovenskega filmskega centra (SFC) že četrto zapored začela v Ljubljani, nadaljevala pa se bo v Portorožu. Programski vodja **Matevž Luzar** bo uvodoma predstavil način dela na Scenarnici in nadaljnje možnosti, ki jih odpira udeležba na tej delavnici, sledile pa bodo osebne predstavitve nekaterih projektov dosedanjih udeležencev.

Po odmoru za kosilo se bo delovni dan nadaljeval z okroglo mizo Društva postprodukcijskih ustvarjalcev (DPPU) z naslovom **Moč filmske montaže z Milošem Kaluskom**. Pogovor o povezovanju elementov filmske montaže, slikarstva in glasbe pri nastajanju filma bo moderirala **Olga Toni**, poleg **Miloša Kaluska** pa se ga bosta udeležila tudi **Robert Černelč** in **Janez Dovč**.

Sobotno delovno popoldne bomo zaključili s predavanjem strokovnega sodelavca hiše Deloitte **Gregorja Skenderja** z naslovom **Študija Deloitte: Pregled fiskalnih in ekonomskih učinkov AV industrije v Sloveniji**. Svetovalno podjetje Deloitte je v sodelovanju z Društvom slovenskih producentov in Zavodom AIPA ter finančno pomočjo AIPE in strokovno pomočjo javne agencije SFC pripravilo analizo fiskalnih in ekonomskih učinkov avdiovizualne industrije na domače gospodarstvo ter vpliva državnih podpor na razvoj avdiovizualne industrije. Rezultati kažejo, da pomen avdiovizualne industrije tako v svetovnem kot tudi v domačem gospodarstvu narašča, obenem pa izpostavljajo potrebo po nadaljnjem razvoju dialoga med avdiovizualnimi ustvarjalci in pristojnimi javnimi institucijami. Predavanju bo sledila tudi razprava.

Vsi sobotni dogodki, razen dopoldanskega predavanja Prodorni producenti, ki bo potekalo v angleščini, bodo potekali v slovenskem jeziku.

Strokovni program 22. Festivala slovenskega filma bomo sklenili v **nedeljo, 22. septembra**, s **srečanjem predstavnikov javnih ustanov, ki skrbijo za podporo filmski produkciji v regiji**: HAVC, Filmski center Črne gore, Filmski center Srbije in Kosovski filmski center. Srečanje bo potekalo v angleščini.

Pozno popoldne istega dne bo **Društvo slovenskih režiserjev (DSR)** podelilo že peto **nagrado kosobrin za dragocene filmske sodelavce** za neavtorske poklice v produktivni kinematografiji. Društvo podeljuje nagrado sodelavcem v »podpornih« filmskih poklicih, brez katerih si režiserji ne morejo predstavljati ne kakovostnega delovnega procesa ne dobrega končnega izdelka. Doslej so nagrado prejeli scenski tehnik Janez Petretič Ive, kolorist Emil Svetlik, dokumentalistka-raziskovalka v TV-arhivu Jožica Hafner in tajnica režije Petra Trampuž.

Vse dni festivala bo potekala tudi **filmskokritiška delavnica Ostrimo pogled na slovenskem filmu** pod vodstvom mentorice **dr. Maje Krajnc**, odgovorne urednice revije KINO!, izvajalke Kino-katedre za učence osnovnih in srednjih šol ter koordinatorke projekta za usposabljanje pedagogov srednjih šol v Slovenski kinoteki. Primorski srednješolci in študentje, pa tudi mladi filmofili z drugih koncev Slovenije, si bodo v sproščenem festivalskem vzdušju ogledali izbrane domače filme, o njih razpravljali, se srečali s filmskimi ustvarjalci, ki jim bodo ponudili vpogled v proces nastajanja filma in jim pojasnili tehnične vidike filmskega ustvarjanja, ter pod mentorskim vodstvom oblikovali krajše zapise. Besedila, ki bodo nastala na delavnicah, bodo objavljena na portalu [Ostrenje pogleda](#), izbor najbolj posrečenih besedil pa bo našel prostor tudi v reviji KINO!. Udeleženci delavnice, ki jo izvaja Društvo za širjenje filmske kulture Kino!, bodo letos na festivalu podelili tudi nagrado za najboljši študentski film.

Koordinator strokovnega programa je Luka Venturin: industry@fsf.si.